

31997L0062

L 305/42

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

8.1.1997

**NÕUKOGU DIREKTIIV 97/62/EÜ,
27. oktoober 1997,
millega kohandatakse tehnika ja teaduse arenguga direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning
loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

Artikkel 2

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse direktiivi 92/43/EMÜ, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 19 esimest lõiku,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut

ning arvestades, et:

direktiivi 92/43/EMÜ I ja II lisa tuleks kohandada tehnika ja teaduse arenguga seoses teatavate seal nimetatud loodusliku elupaiga tüüpide ja liikidega;

Euroopa Liidu elupaikade tõlgendamise käsiraamat (EUR 15 versioon aprillist 1996) sisaldab uusi Natura 2000 koode, mis eristavad igat elupaiga tüüpi; direktiivi 92/43/EMÜ I lisas tuleks viited Corine koodile asendada viidetega Natura 2000 koodile,

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid enne 31. detsembrist 1997. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näeb ette liikmesriik.

*Artikkel 3*Käesolev direktiiv jõustub 20. päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.*Artikkel 4*

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Luxembourg, 27. oktoober 1997

Artikkel 1

Direktiivi nr 92/43/EMÜ I ja II lisa asendatakse käesoleva määruse lisa tekstiga.

*Nõukogu nimel**eesistuja*

R. GOEBBELS

(¹) EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7. Direktiivi on muudetud 1994. aasta ühinemisaktiga.

LISA

"I LISA

**ÜHENDUSE HUVIDES OLEVAD LOODUSLIKU ELUPAIGA TÜÜBID, MILLE SÄILITAMINE NÕUAB
ERILISTE KAITSEALADE RAJAMIST**

Tõlgendamine

Elupaiga tüüpide tõlgendamise juhised antakse "Euroopa elupaikade tõlgendamise käsiraamatus", mille on heaks kiitnud artikliga 20 kehtestatud komitee ("elupaikade komitee") ja avaldanud Euroopa Komisjon. (1)

Kood vastab Natura 2000 koodile.

Märk "*" tähistab eelistatud elupaiga tüüpe.

1. RANNIKUD JA SOOLAKUD

11. Avamere ja loodete piirkonnad

- 1110 Mereveega üle ujutatud liivamadalad
- 1120 * Posidonia-"põhjad" (*Posidoni onocyanicae* kooslused)
- 1130 Jõgede lehtersuudmed
- 1140 Mõõnaga paljanduvad mudased ja liivased laugmadalikud
- 1150 * Rannikulõukad
- 1160 Laiad madalad abajad ja lahed
- 1170 Karid
- 1180 Merepõhjust eristuvate gaaside mõjul moodustunud struktuurid ("sambad")

12. Rannikupangad ja klibu- või kivirannad

- 1210 Üheaastase taimestuga esmased rannavallid
- 1220 Püsi-rohttaimestuga kivirannad
- 1230 Atlandi ookeani ja Läänemere taimestunud pankrannad
- 1240 Taimestunud pangad Vahemere rannikul (koos endeemsete kermeki – *Limonium* spp. liikidega)
- 1250 Endeemse taimestikuga pangad Makaroneesia rannikuil

13. Atlantilised ja kontinentaalsed sooldunud märgalad ning rohumaad

- 1310 Soolarohu (*Salicornia*) jt üheaastaste taimedega mudased ja liivased rannikud
- 1320 *Spartinion maritima*e kooslustega alad
- 1330 *Glauco-Puccinellietalia maritima*e kooslustega atlantilised sooldunud rannaniidud
- 1340 * *Puccinellietalia distantis* – kooslustega sisemaa sooldunud niidud

14. Vahemerelised ja termoatlantilised padurid ning sooldunud niidud

- 1410 *Juncetalia maritimi* kooslustega vahemerelised sooldunud niidud
- 1420 *Sarcocornetea fruticosi* kooslustega vahemerelised ja termoatlantilised soolalembesed võserikud
- 1430 *Pegano-Salsoletea* – kooslustega soola- ja lämmastikulembesed võserikud

15. Sisemaa sooldunud ja kipsistepid

- 1510 * *Limonietalia* – kooslustega vahemerelised sooldunud stepid
- 1520 * *Gypsophiletalia* – kooslustega kipsistepid Pürenee poolsaarel
- 1530 * Pannoonia sooldunud stepid ja märgalad

16. Läänemere kesk- ja põhjaosa saarestikud, ranniku- ja maakerkealad

- 1610 Liiva-, kivi-, kliburanna ja sublitoraali taimkattega Läänemere oos-saared
- 1620 Läänemere kesk- ja põhjaosa väikesaared ning laiud
- 1630 * Läänemere kesk- ja põhjaosa rannaniidud
- 1640 Läänemere kesk- ja põhjaosa püsirohttaimestuga liivarannad
- 1650 Läänemere kesk- ja põhjaosa kitsad abajad

2. RANNIKU- JA SISEMAALUITED

21. **Atlandi ookeani, Põhjamere ja Läänemere rannikuluided**

- 2110 Kujunevad liikuvad rannikuluided
- 2120 Liikuvad rannikuluided (valged luided) rand-luidekaeraga (*Ammophila arenaria*)
- 2130 * Rohttaimedega kinnistunud rannikuluided (hallid luided)
- 2140 * Leostunud kinnistunud luided hariliku kukemarjaga (*Empetrum nigrum*)
- 2150 * *Calluno-Ulicetea* – kooslustega atlantilised kinnistunud leostunud luided
- 2160 Astelpajuga (*Hippophaë rhamnoides*) luided
- 2170 Hanepajuga (*Salix repens* ssp. *argentea*) luided (*Salicion arenariae* kooslused)
- 2180 Atlantilise, kontinentaalse ning boreaalse piirkonna metsastunud luided
- 2190 Luidetevahelised niisked nõod
- 21A0 Matšeerid (* Iirimaal) (rannikuluidete taha jäävad madalad tasased alad, mis on kaetud limuste kodade ja tuiskliivaga ning taimedega kinnistunud)

22. **Vahemere rannikuluided**

- 2210 *Crucianellion maritimae* kooslustega kinnistunud luiterannad
- 2220 Luided, millel kasvab piimalill *Euphorbia terracina*
- 2230 *Malcolmietalia* – kooslustega luiterohumaad
- 2240 *Brachypodietalia* – kooslustega ning üheaastaste taimedega luiterohumaad
- 2250 * Luitekadastikud (*Juniperus* spp.)
- 2260 *Cisto-Lavenduletalia* – kooslustega jäiklehised luitevõserikud
- 2270 * Piinia (*Pinus pinea*) ja/või merimänniga (*Pinus pinaster*) luitemännikud

23. **Sisemaised vanad leostunud luided**

- 2310 Kanaribiku (*Calluna*) ja leetpõõsastega (*Genista*) kuivad liivanõmmed
- 2320 Kanaribiku (*Calluna*) ja hariliku kukemarjaga (*Empetrum nigrum*) kuivad liivanõmmed
- 2330 Hõberohu (*Corynephorus*) ja kasteheina (*Agrostis*) liikidega avatud luiterohumaad sisemaal
- 2340 * Pannoonia sisemaaluided

3. MAGEVEEKOGUD

31. **Seisuveekogud**

- 3110 Liivatasandike mineraalidevaesed vähetoitelised veekogud *Littorelletalia uniflorae* kooslustega
- 3120 Lahnarohu (*Isoetes* spp.) liikidega mineraalidevaesed vähetoitelised veekogud, peamiselt liivmuldadel Vahemere maade lääneosas
- 3130 *Littorelletea uniflorae* ja/või *Isoëto Nanojuncetea* kooslustega vähe- kuni kesktoitelised seisuveekogud
- 3140 Bentiliste mändvetikakooslustega (*Chara* spp.) kalgiveelised vähe- kuni kesktoitelised veekogud
- 3150 Penikeele- ja kilbukakooslustega (*Magnopotamion* ja *Hydrocharition*) looduslikult rohketoitelised järved
- 3160 Looduslikult huumustoitelised järved ja järvikud
- 3170 * Vahemerelised ajutised väikeveekogud
- 3180 * Turlokid (peamiselt põhjaveetoitelised muutuva veetasemega ajutised veekogud Iirimaal)

32. **Vooluveekogud — loodusliku või poolloodusliku dünaamikaga vooluveekogude lõigud (väikesed, keskmised ja suured voolusängid), kus vee kvaliteet pole oluliselt halvenenud**

- 3210 Fennoskandia looduslikud jõed
- 3220 Mägijõed ja nende kaldarohustu
- 3230 Euroopa mürikaariaga (*Myricaria germanica*) mägijõed ja nende kallaste puistaimestu
- 3240 Halli pajuga (*Salix elaeagnos*) mägijõed ja nende kallaste puistaimestu
- 3250 Püsivoolulised vahemerelised jõed, kus kasvab kollane sarvmagun (*Glaucium flavum*)
- 3260 Tasandikel ja mäestike jalameil voolavad jõed *Ranunculion fluitantis* ja *Callitricho Batrachion* i kooslustega
- 3270 *Chenopodium rubri* – ja *Bidentation* – kooslustega mudakaldased jõed
- 3280 *Paspalo Agrostidion* i kooslustega püsivoolulised vahemerelised jõed ning pajudest (*Salix*) ja hõbepaplist (*Populus alba*) "rippkardinad"
- 3290 *Paspalo Agrostidion* i kooslustega ajutise vooluga vahemerelised jõed

4. PARASVÖÖTME NÕMMED JA VÕSERIKUD

- 4010 Soo-eerikaga (*Erica tetralix*) põhjaatlantilised märjad nõmmed
 4020 * Ripsmelise (*Erica ciliaris*) ja sooeerikaga (*Erica tetralix*) atlantilised parasvöötme märjad nõmmed
 4030 Euroopa kuivad nõmmed
 4040 * Laiuva eerikaga (*Erica vagans*) kuivad atlantilised rannikunõmmed
 4050 * Makaroneesia endeemsed nõmmed
 4060 Alpiinsed ja boreaalsed nõmmed
 4070 * Mägimänni (*Pinus mugo*) ja karedakarvase rododendroniga (*Rhododendron hirsutum*) põõsastikud (*Mugo-Rhododendretum hirsuti* kooslused)
 4080 Lähisarktilised pajustikud (*Salix* spp.)
 4090 Astelhernega mägivahemerelised endeemsed nõmmed

5. JÄIKLEHISED VÕSERIKUD (MATORRAL)

51. Lähisvahemerelised ja parasvöötmelised võserikud

- 5110 Hariliku pukspuuga (*Buxus sempervirens*) kuiva- ja soojalembesed püsikooslused kaljunõlvadel (*Berberidion* – kooslused)
 5120 Lõhnava luudpõõsa (*Cytisus purgans*) kooslused mägedes
 5130 Hariliku kadaka (*Juniperus communis*) kooslused nõmmedel või karbonaatse mullaga rohumaadel
 5140 * Tsistusega (*Cistus palhinhae*) niisked rannikunõmmed

52. Vahemerelised puismatorralid

- 5210 Kadakatega (*Juniperus* spp.) puismatorralid
 5220 * Kreektürniga (*Zizyphus*) puismatorralid
 5230 * Loorberipuudega (*Laurus nobilis*) puismatorralid

53. Termovahemerelised ja stepiäärsed põõsastikud

- 5310 Loorberitihnikud (*Laurus nobilis*)
 5320 Rannakaljudelähedased madalad piimalillekooslused (*Euphorbia*)
 5330 Termovahemerelised ja kõrbeäärsed võserikud

54. Früügana

- 5410 *Astragalo-Plantaginetum subulatae* kooslustega kaljutippude früüganad Vahemere maade lääneosas
 5420 *Sarcopoterium spinosum*'i kooslustega früüganad
 5430 *Euphorbio-Verbascion* – kooslustega endeemsed früüganad

6. LOODUSLIKUD JA POOLLOODUSLIKUD ROHUMAAD

61. Looduslikud rohumaad

- 6110 * *Alyso-Sedion albi* kooslustega kaljurohumaad karbonaatsel või aluselisel mullal
 6120 * Kuivad liivased rohumaad karbonaatsel mullal
 6130 *Violetalia calaminariae* kooslustega rohumaad raskemetalliderikkal mullal
 6140 Siil-aruheinaga (*Festuca eskia*) rohumaad Pürenee mäestik silikaatsel mullal
 6150 Alpiinsed ja boreaalsed rohumaad silikaatsel mullal
 6160 *Festuca indigesta* mägirohumaad Pürenee poolsaarel
 6170 Alpiinsed ja lähisalpiinsed rohumaad karbonaatsel mullal
 6180 Makaroneesia parasniisked rohumaad

62. Poollooduslikud rohumaad ja põõsastikud

- 6210 *Festuco-Brometalia* kooslustega poollooduslikud kuivad rohumaad ja põõsastikud karbonaatsel mullal (* olulised käpaliste kasvukohad)
 6220 * *Thero-Brachypodietea* kooslustega ning üheaastaste taimedega ebastepid
 6230 * Jussheinaga (*Nardus*) liigirikad mäestikurohumaad silikaatsel mullal (mandri-Euroopas eelmäestikes)
 6240 * Lähis-Pannoonia stepistunud rohumaad
 6250 * Pannoonia stepistunud rohumaad lössil
 6260 * Pannoonia liivastepid
 6270 * Fennoskandia madalike liigirikad arurohumaad
 6280 * Põhjamaised lood ja eelkambriumi karbonaatsed silekaljud

63. Jäiklehised karjatavad metsad (deesad)6310 Igihaljaste tammedega (*Quercus* spp.) deesad**64. Poollooduslikud niisked kõrgrohustud**6410 Sinihelmikaniidud (*Molinio caerulea* kooslused) karbonaatsel või turvastunud mullal või savikatel mudasetetel6420 *Molinio-Holoschoenion*i kooslustega vahemerelised niisked kõrgrohustud

6430 Niiskuslembesed tasandikel asuvad ja mäestikes alpiinse vööndini ulatuvad serva-kõrgrohustud

6440 Niit-kõrveköömne kooslustega (*Cnidion dubii*) lamminiidud jõeorgudes

6450 Põhjamaised lamminiidud

65. Parasniisked rohumaad6510 Aas-rebasesaba (*Alopecurus pratensis*) ja ürt-punanupuga (*Sanguisorba officinalis*) madalikuniidud

6520 Mäginiidud

6530 * Fennoskandia puisniidud

7. SOOD**71. Rabad**

7110 * Looduslikus seisundis rabad

7120 Inimtegevusest rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad

7130 Vaipsood (* kui on looduslikus seisundis)

7140 Siirdesood ja õõtsiksood

7150 Nokkheinakooslused (*Rhynchosporion*)

7160 Fennoskandia mineraaliderikkad allikad ja allikasood

72. Karbonaatsed madalsood7210 Lääne-mõõkrohu (*Cladium mariscus*) ja raudtarnakooslustega (*Caricion davallianae*) karbonaatsed madalsood7220 Nõrglubjalasundit moodustavad allikad (nöörsamblakooslused – *Cratoneurion*)

7230 Aluselised ja nõrgalt happelised liigirikkad madalsood

7240 * Alpiinsed *Caricion bicolorisatrofuscae* esikkooslused**73. Boreaalsed sood**

7310 Aabasood

7320 Palsasood

8. PALJANDID JA KOOPAD**81. Rusukalded**8110 Mägedes lumepiirini ulatuvad *Androsacetalia alpinae* ja *Galeopsietalia ladani* kooslustega silikaatsete kivimite rusukalded8120 Mägedes alpiinse vööndini ulatuvad *Thlaspietea rotundifoliae* – kooslustega karbonaatsete kivimite ja lubjakivikilda rusukalded

8130 Vahemere maade lääneosa ja soojad rusukalded

8140 Vahemere maade idaosa rusukalded

8150 Kesk-Euroopa kõrgustike silikaatsete kivimite rusukalded

8160 * Kesk-Euroopa kõrgustike ja mäestike karbonaatsete kivimite rusukalded

82. Paljandid koos nende lõhedes kasvava taimestuga

8210 Karbonaatsed paljandid koos nende lõhedes kasvava taimestuga

8220 Silikaatsed paljandid koos nende lõhedes kasvava taimestuga

8230 Silikaatsed paljandid koos *Sedo-Scleranthion* või *Sedo albi-Veronicion dillenii* esikkooslustega

8240 * Paljanduvad paeplaadid (paesillutised)

83. Muud kaljudega seotud kasvukohad

8310 Üldsusele suletud koopad

8320 Laavaväljad ja looduslikud õonestised

8330 Mere poolt üleujutatud või osaliselt üleujutatud koopad

8340 Püsiliustikud

9. METSAD

Looduslikus seisundis metsad, mille moodustavad kohalikud suured puud koos tüüpilise alustaimestuga ning mis on haruldased või jäänukkooslused ja/või milles kasvab ühendust huvitavaid liike

90. Põhja-Euroopa (boreaalsed) metsad

- 9010 * Läänetaiga
- 9020 * Tamme (*Quercus*), pärna (*Tilia*), vahtra (*Acer*), saare (*Fraxinus*) või jalakatega (*Ulmus*) Fennoskandia hemiboreaalsed looduslikud vanad laialehised epifüütiderikkad salumetsad
- 9030 * Maakerkerannikuil kasvavad looduslikud esikmetsad
- 9040 Põhja-Euroopa lähisalpiinsed/lähisarktilised *Betula pubescens* ssp. *czerepanovii* – metsad
- 9050 Hariliku kuusega (*Picea abies*) rohunditerikkad Fennoskandia metsad
- 9060 Okasmetsad oosidel või glatsiofluviaalsetel möhnadel
- 9070 Fennoskandia puiskarjamaad
- 9080 * Fennoskandia soostunud ja soolehtmetsad

91. Euroopa parasvöötme metsad

- 9110 *Luzulo-Fagetum* – kooslustega pöögimetsad
- 9120 *Quercion robori-petraeae* või *Ilici-Fagenion* – kooslustega atlantilised pöögimetsad happelisel mullal; põõsarindes kasvavad iileksid (*Ilex*), vahel ka jugapuud (*Taxus*)
- 9130 *Asperula-Fagetum* – kooslustega pöögimetsad
- 9140 Vahtrate (*Acer*) ning oblikaga (*Rumex arifolius*) Kesk-Euroopa lähisalpiinsed pöögimetsad
- 9150 *Cephalanthero-Fagion* – kooslustega lubjakividel kasvavad Kesk-Euroopa pöögimetsad
- 9160 *Carpinion betuli* kooslustega lähisatlantilised ja Kesk-Euroopa tammikud või tamme-valgepöõgi metsad
- 9170 *Galio-Carpinetum* – kooslustega tamme-valgepöõgi metsad
- 9180 * *Tilio-Acerion* – kooslustega nõlvade, rusukallete ja jäärakute metsad
- 9190 Vanad happelembesed hariliku tamme (*Quercus robur*) metsad liivatasandikel
- 91A0 Iileksi (*Ilex*) ja roodjala (*Blechnum*) liikidega vanad Briti saarte tammikud
- 91B0 Ahtalehise saare (*Fraxinus angustifolia*) soojalembesed metsad
- 91C0 * Kaledoonia metsad
- 91D0 * Siirdesoo- ja rabametsad
- 91E0 * Sanglepa (*Alnus glutinosa*) ja hariliku saarega (*Fraxinus excelsior*) lammimetsad (*Alno-Padion* –, *Alnion incanae*, *Salicion albae* kooslused)
- 91F0 Hariliku tamme (*Quercus robur*), künnapuu (*Ulmus laevis*) ja põldjalaka (*Ulmus minor*), hariliku saare (*Fraxinus excelsior*) või ahtalehise saarega (*Fraxinus angustifolia*) lammi-segametsad suurte jõgede kaldavallidel (*Ulmion minoris*'e kooslused)
- 91G0 * Kivitamme (*Quercus petraea*) ja valgepöõgiga (*Carpinus betulus*) Pannoonia metsad
- 91H0 * Karvase tammega (*Quercus pubescens*) Pannoonia metsad
- 91I0 * Tammedega (*Quercus* spp.) Euro-Siberi metsastepid
- 91J0 * Hariliku jugapuu (*Taxus baccata*) metsad Briti saartel

92. Vahemerelised laialehised metsad

- 9210 Jugapuude (*Taxus*) ja iileksitega (*Ilex*) pöögimetsad Apenniini mäestik
- 9220 * Euroopa nuluga (*Abies alba*) pöögimetsad Apenniini mäestik ja pöögimetsad, milles kasvab *Abies nebrodensis*
- 9230 Hariliku tamme (*Quercus robur*) ja pürenee tamme (*Quercus pyrenaica*) metsad Pürenee poolsaarel ja Edela-Prantsusmaal
- 9240 *Quercus faginea* ja *Quercus canariensis*'e metsad Pürenee poolsaarel
- 9250 *Quercus trojana* metsad
- 9260 Hariliku kastanipuu (*Castanea sativa*) metsad
- 9270 Kreeka pöögimetsad, milles kasvab *Abies borisii-regis*
- 9280 Ungari tamme (*Quercus frainetto*) metsad
- 9290 *Acero-Cupression* – kooslustega küpressimetsad
- 92A0 Hõberemmelga (*Salix alba*) ja hõbepapli (*Populus alba*) galeriimetsad
- 92B0 Pontose rododendroni (*Rhododendron ponticum*), pajude (*Salix*) ja muude liikidega ajutiste vooluveegade kaldakooslused Vahemeremaades
- 92C0 Ida-plaatani- (*Platanus orientalis*) ja ida-ambrapuu- (*Liquidambar orientalis*) metsad (*Platanion orientalis* kooslused)
- 92D0 Lõuna-Euroopa veekogude kaldavõsastikud (*Nerio-Tamariceteae* – ja *Securinegion tinctoriae* kooslused)

93. Vahemerelised jäiklehised metsad

- 9310 *Quercus brachyphylla* metsad Kreekas
- 9320 Õlipuu- (*Olea*) ja jaanileivapuu- (*Ceratonia*) metsad
- 9330 Korgitamme- (*Quercus suber*) metsad
- 9340 Kivitamme- (*Quercus ilex*) ja *Quercus rotundifolia* metsad
- 9350 Soomustamme (*Quercus macrolepis*) metsad
- 9360 * Makaroneesia loorberimetsad (*Laurus, Ocotea*)
- 9370 * Datlipalmi- (*Phoenix*) salad
- 9380 Teravalehise iileksi (*Ilex aquifolium*) metsad

94. Parasvööndi mägi-alade okasmetsad

- 9410 *Vaccinio-Piceetea* — kooslustega kuusemetsad (*Picea*) mäestikes happelisel mullal kuni alpiinse vööndini
- 9420 Euroopa lehise (*Larix decidua*) ja/või alpi seeder-männi (*Pinus cembra*) mägi-metsad
- 9430 Konksmänni (*Pinus uncinata*) mägi-metsad (* kipsil või lubjakivil)

95. Vahemere piirkonna ja Makaroneesia mägi-okasmetsad

- 9510 * Euroopa nulu (*Abies alba*) metsad Apenniini poolsaare lõunaosas
  - 9520 Hispaania nulu (*Abies pinsapo*) metsad
  - 9530 * (Lähis)vahemerelised männikud endeemse musta männiga
  - 9540 Vahemerelised männikud endeemsete Mesogea mändidega
  - 9550 Kanaari saarte endeemsed männikud
  - 9560 * Kadakatega (*Juniperus* spp.) endeemsed metsad
  - 9570 * Sandrakipuu (*Tetraclinis articulata*) metsad
  - 9580 * Vahemerelised hariliku jugapuu (*Taxus baccata*) metsad
-

II LISA

ÜHENDUSE HUVIDES OLEVAD LOODUSLIKU ELUPAIGA TÜÜBID, MILLE SÄILITAMINE NÕUAB ERILISTE KAITSELADE RAJAMIST

Tõlgendamine

- a) II lisa jätkab I lisa kehtestatud järjekindlat eriliste kaitsealade võrku.
- b) Käesolevas lisas loetletud liigid on näidatud:
- liigi või alamliigi nime põhjal, või
  - kõigi kõrgemasse taksonisse kuuluvate liikide või selle nimetatud osa põhjal.
- Lühend "spp." sugukonna või perekonna nime järel tähistab kõiki sellesse sugukonda või perekonda kuuluvaid liike.
- c) *Sümbolid*
- Tärn (*) liigi nime ees näitab, et see on eelistatud liik.
- Enamik käesolevas lisas loetletud liike on samuti loetletud IV lisas. Kui liik esineb käesolevas lisas, aga ei esine IV lisas ega V lisas, järgneb liigi nimele sümbol (o); kui käesolevas lisas esinev liik esineb samuti V lisas, aga ei esine IV lisas, järgneb selle nimele sümbol (V).

a) **LOOMAD**

SELGROOGSED

IMETAJAD

INSECTIVORA

Talpidae

Galemys pyrenaicus

CHIROPTERA

Rhinolophidae

Rhinolophus blasii

Rhinolophus euryale

Rhinolophus ferrumequinum

Rhinolophus hipposideros

Rhinolophus mehelyi

Vespertilionidae

Barbastella barbastellus

Miniopterus schreibersi

Myotis bechsteini

Myotis blythii

Myotis capaccinii

Myotis dasycneme

Myotis emarginatus

Myotis myotis

RODENTIA

Sciuridae

* *Pteromys volans* (*Sciuropterus ruscicus*)

Spermophilus citellus (*Citellus citellus*)

Castoridae

Castor fiber (välja arvatud Soome ja Rootsi populatsioonid)

Microtidae

Microtus cabreræ

* *Microtus oeconomus arenicola*

CARNIVORA

Canidae

- * *Alopex lagopus*
- * *Canis lupus* (Hispaania populatsioonid: ainult Duerost lõuna pool; Kreeka populatsioonid: ainult 39. paralleelist lõuna pool; Soome populatsioonid välja arvatud)

Ursidae

- * *Ursus arctos* (välja arvatud Soome ja Rootsi populatsioonid)

Mustelidae

- * *Gulo gulo*
- Lutra lutra*
- Mustela lutreola*

Felidae

- Lynx lynx* (välja arvatud Soome populatsioonid)
- * *Lynx pardinus*

Phocidae

- Halichoerus grypus* (V)
- * *Monachus monachus*
- Phoca hispida bottnica* (o)
- * *Phoca hispida saimensis*
- Phoca vitulina* (V)

ARTIODACTYLA

Cervidae

- * *Cervus elaphus corsicanus*
- Rangifer tarandus fennicus* (o)

Bovidae

- Capra aegagrus* (looduslikud populatsioonid)
- * *Capra pyrenaica pyrenaica*
- Ovis gmelini musimon* (*Ovis ammon musimon*) (looduslikud populatsioonid — Korsika ja Sardiinia)
- * *Rupicapra pyrenaica ornata* (*Rupicapra rupicapra ornata*)
- Rupicapra rupicapra balcanica*

CETACEA

- Phocoena phocoena*
- Tursiops truncatus*

ROOMAJAD

CHELONIA (TESTUDINES)

Testudinidae

- Testudo graeca*
- Testudo hermanni*
- Testudo marginata*

Cheloniidae

- * *Caretta caretta*

Emydidae

- Emys orbicularis*
- Mauremys caspica*
- Mauremys leprosa*

SAURIA

Lacertidae

- Gallotia galloti insulanagae*
- * *Gallotia simonyi*
- Lacerta bonnali* (*Lacerta monticola*)
- Lacerta monticola*
- Lacerta schreiberi*
- Podarcis lilfordi*
- Podarcis pityusensis*

Scincidae*Chalcides somonyi* (*Chalcides occidentalis*)**Gekkonidae***Phyllodactylus europaeus***OPHIDIA (SERPENTES)****Colubridae***Elaphe quatuorlineata**Elaphe situla***Viperidae*** *Macrovipera schweizeri* (*Vipera lebetina schweizeri*)*Vipera ursinii***KAHEPAIKSED****CAUDATA****Salamandridae***Chioglossa lusitanica**Mertensiella luschani* (*Salamandra luschani*)* *Salamandra atra aurorae**Salamandrina terdigitata**Triturus carnifex* (*Triturus cristatus carnifex*)*Triturus cristatus* (*Triturus cristatus cristatus*)*Triturus dobrogicus* (*Triturus cristatus dobrogicus*)*Triturus karelinii* (*Triturus cristatus karelinii*)**Proteidae***Proteus anguinus***Plethodontidae***Hydromantes* (*Speleomantes*) *ambrosii**Hydromantes* (*Speleomantes*) *flavus**Hydromantes* (*Speleomantes*) *geni**Hydromantes* (*Speleomantes*) *imperialis**Hydromantes* (*Speleomantes*) *strinatii**Hydromantes* (*Speleomantes*) *supramontes***ANURA****Discoglossidae*** *Alytes muletensis**Bombina bombina**Bombina variegata**Discoglossus galganoi* (sealhulgas *Discoglossus "jeanneae"*)*Discoglossus montalentii**Discoglossus sardus***Ranidae***Rana latastei***Pelobatidae*** *Pelobates fuscus insubricus***KALAD****PETROMYZONIFORMES****Petromyzonidae***Eudontomyzon* spp. (o)*Lampetra fluviatilis* (V) (välja arvatud Soome ja Rootsi populatsioonid)*Lampetra planeri* (o) (välja arvatud Soome ja Rootsi populatsioonid)*Lethenteron zanandreaei* (V)*Petromyzon marinus* (o) (välja arvatud Rootsi populatsioonid)

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

- * *Acipenser naccarii*
- * *Acipenser sturio*

CLUPEIFORMES

Clupeidae

- Alosa* spp. V

SALMONIFORMES

Salmonidae

- Hucho hucho* (looduslikud populatsioonid) (V)
- Salmo macrostigma* (o)
- Salmo marmoratus* (o)
- Salmo salar* (ainult magevees) (V) (välja arvatud Soome populatsioonid)

Coregonidae

- * *Coregonus oxyrhynchus* (teatavate Põhjmere piirkondade anadroomsed populatsioonid)

CYPRINIFORMES

Cyprinidae

- Alburnus albidus* (o) (*Alburnus vulturius*)
- Anaecypris hispanica*
- Aspius aspius* (o) (välja arvatud Soome populatsioonid)
- Barbus comiza* (V)
- Barbus meridionalis* (V)
- Barbus plebejus* (V)
- Chondrostoma genei* (o)
- Chondrostoma lusitanicum* (o)
- Chondrostoma polylepis* (o) (sealhulgas *C. willkommi*)
- Chalcalburnus chalcoides* (o)
- Chondrostoma soetta* (o)
- Chondrostoma toxostoma* (o)
- Gobio albipinnatus* (o)
- Gobio uranoscopus* (o)
- Iberocypris palaciosi* (o)
- * *Ladigesocypris ghigii* (o)
- Leuciscus lucumonis* (o)
- Leuciscus souffia* (o)
- Phoxinellus* spp. (o)
- Rhodeus sericeus amarus* (o)
- Rutilus alburnoides* (o)
- Rutilus arcasii* (o)
- Rutilus frisii meidingeri* (o)
- Rutilus lemmingii* (o)
- Rutilus macrolepidotus* (o)
- Rutilus pigus* (o)
- Rutilus rubilio* (o)
- Scardinius graecus* (o)

Cobitidae

- Cobitis taenia* (o) (välja arvatud Soome populatsioonid)
- Cobitis trichonica* (o)
- Misgurnus fossilis* (o)
- Sabanejewia aurata* (o)
- Sabanejewia larvata* (o) (*Cobitis larvata* ja *Cobitis conspersa*)

SILURIFORMES

Siluridae

- Silurus aristotelis* (V)

ATHERINIFORMES

Cyprinodontidae

- Aphanius iberus* (o)
- Aphanius fasciatus* (o)
- * *Valencia hispanica*
- * *Valencia letourneuxi* (*Valencia hispanica*)

PERCIFORMES

Percidae

- Gymnocephalus schraetzer* (V)
- Zingel* spp. [(o) välja arvatud *Zingel asper* ja *Zingel zingel* (V)]

Gobiidae

- Knipowitschia* (*Padogobius*) *panizzae* (o)
- Padogobius nigricans* (o)
- Pomatoschistus canestrini* (o)

SCORPANIFORMES

Cottidae

- Cottus gobio* (o) (välja arvatud Soome populatsioonid)
- Cottus petiti* (o)

SELGROOTUD

LÜLIJALGSED

CRUSTACEA

Decapoda

- Austropotamobius pallipes* (V)

INSECTA

Coleoptera

- Agathidium pulchellum* (o)
- Boros schneideri* (o)
- Buprestis splendens*
- * *Carabus menetriesi pacholei*
- * *Carabus olympiae*
- Cerambyx cerdo*
- Corticaria planula* (o)
- Cucujus cinnaberinus*
- Dytiscus latissimus*
- Graphoderus bilineatus*
- Limoniscus violaceus* (o)
- Lucanus cervus* (o)
- Macroplea pubipennis* (o)
- Mesosa myops* (o)
- Morimus funereus* (o)
- * *Osmoderma eremita*
- Oxyporus mannerheimii* (o)
- Pytho kolwensis* (o)
- * *Rosalia alpina*
- Stephanopachys linearis* (o)
- Stephanopachys substriatus* (o)
- Xyletinus tremulicola* (o)

Hemiptera

- Aradus angularis* (o)

Lepidoptera

Agriades glandon aquilo (o)
 * *Callimorpha* (*Euplagia*, *Panaxia*) *quadripunctaria* (o)
Clossiana improba (o)
Coenonympha oedippus
Erebia calcaria
Erebia christi
Erebia medusa polaris (o)
Eriogaster catax
Euphydryas (*Eurodryas*, *Hypodryas*) *aurinia* (o)
Graellsia isabellae (V)
Hesperia comma catena (o)
Hypodryas maturna
Lycaena dispar
Maculinea nausithous
Maculinea teleius
Melanargia arge
Papilio hospiton
Plebicula golgus
Xestia borealis (o)
Xestia brunneopicta (o)

Mantodea

Apteromantis aptera

Odonata

Coenagrion hylas (o)
Coenagrion mercuriale (o)
Cordulegaster trinacriae
Gomphus graslinii
Leucorrhina pectoralis
Lindenia tetraphylla
Macromia splendens
Ophiogomphus cecilia
Oxygastra curtisii

Orthoptera

Baetica ustulata

ARACHNIDA**Pseudoscorpiones**

Anthrenochernes stellae (o)

LIMUSED**GASTROPODA**

Caseolus calculus
Caseolus commixta
Caseolus sphaerula
Discula leacockiana
Discula tabellata
Discus guerinianus
Elona quimperiana
Geomalacus maculosus
Geomitra moniziana
 * *Helicopsis striata austriaca* (o)
Idiomela (*Helix*) *subplicata*
Leiostyla abbreviata
Leiostyla cassida
Leiostyla corneocostata
Leiostyla gibba
Leiostyla lamellosa
Vertigo angustior (o)
Vertigo genesii (o)
Vertigo geyeri (o)
Vertigo moulinsiana (o)

BIVALVIA*Unionoida*

- Margaritifera durrovensis* (*Margaritifera margaritifera*) (V)
- Margaritifera margaritifera* (V)
- Unio crassus*

(b) TAIMED**PTERIDOPHYTA****ASPLENIACEAE**

- Asplenium jahandiezii* (Litard.) Rouy

BLECHNACEAE

- Woodwardia radicans* (L.) Sm.

DICKSONIACEAE

- Culcita macrocarpa* C. Presl

DRYOPTERIDACEAE

- Diplazium sibiricum* (Turcz. ex Kunze) Kurata
- * *Dryopteris corleyi* Fraser-Jenk.
- Dryopteris fragans* (L.) Schott

HYMENOPHYLLACEAE

- Trichomanes speciosum* Willd.

ISOETACEAE

- Isoetes boryana* Durieu
- Isoetes malinverniana* Ces. & De Not.

MARSILEACEAE

- Marsilea batardae* Launert
- Marsilea quadrifolia* L.
- Marsilea strigosa* Willd.

OPHIOGLOSSACEAE

- Botrychium simplex* Hitchc.
- Ophioglossum polyphyllum* A. Braun

GYMNOSPERMAE**PINACEAE**

- * *Abies nebrodensis* (Lojac.) Mattei

ANGIOSPERMAE**ALISMATACEAE**

- * *Alisma wahlenbergii* (Holmberg) Juz.
- Caldesia parnassifolia* (L.) Parl.
- Luronium natans* (L.) Raf.

AMARYLLIDACEAE

- Leucojum nicaense* Ard.
- Narcissus asturiensis* (Jordan) Pugsley
- Narcissus calcicola* Mendonēa
- Narcissus cyclamineus* DC.
- Narcissus fernandesii* G. Pedro
- Narcissus humilis* (Cav.) Traub
- * *Narcissus nevadensis* Pugsley
- Narcissus pseudonarcissus* L. subsp. *nobilis* (Haw.) A. Fernandes
- Narcissus scaberulus* Henriq.
- Narcissus triandrus* L. subsp. *capax* (Salisb.) D. A. Webb.
- Narcissus viridiflorus* Schousboe

BORAGINACEAE

- * *Anchusa crispa* Viv.
- * *Lithodora nitida* (H. Ern) R. Fernandes
- Myosotis lusitanica* Schuster
- Myosotis rehsteineri* Wartm.
- Myosotis retusifolia* R. Afonso
- Omphalodes kuzinskyanae* Willk.
- * *Omphalodes littoralis* Lehm.
- Solenanthes albanicus* (Degen & al.) Degen & Baldacci
- * *Symphytum cycladense* Pawl.

CAMPANULACEAE

- Asyneuma giganteum* (Boiss.) Bornm.
- * *Campanula sabatia* De Not.
- Jasione crispa* (Pourret) Samp. subsp. *serpentinica* Pinto da Silva
- Jasione lusitanica* A. DC.

CARYOPHYLLACEAE

- Arenaria ciliata* L. ssp. *pseudofrigida* Ostenf. & O. C. Dahl
- Arenaria humifusa* Wahlenberg
- * *Arenaria nevadensis* Boiss. & Reuter
- Arenaria provincialis* Chater & Halliday
- Dianthus arenarius* L. subsp. *arenarius*
- Dianthus cintranus* Boiss. & Reuter subsp. *cintranus* Boiss. & Reuter
- Dianthus marizii* (Samp.) Samp.
- Dianthus rupicola* Biv.
- * *Gypsophila papillosa* P. Porta
- Hemiaria algarvica* Chaudhri
- * *Hemiaria latifolia* Lapeyr. subsp. *litardierei* Gamis
- Hemiaria lusitanica* (Chaudhri) subsp. *berlengiana* Chaudhri
- Hemiaria maritima* Link
- Moehringia lateriflora* (L.) Fenzl.
- Moehringia tommasinii* Marches.
- Petrocoptis grandiflora* Rothm.
- Petrocoptis montisciana* O. Bolos & Rivas Mart.
- Petrocoptis pseudoviscosa* Fernandez Casas
- Silene furcata* Rafin. ssp. *angustiflora* (Rupr.) Walters
- * *Silene hicesiae* Brullo & Signorello
- Silene hifacensis* Rouy ex Willk.
- * *Silene holzmanii* Heldr. ex Boiss.
- Silene longicilia* (Brot.) Otth.
- Silene mariana* Pau
- * *Silene orphanidis* Boiss.
- * *Silene rothmaleri* Pinto da Silva
- * *Silene velutina* Pourret ex Loisel.

CHENOPODIACEAE

- * *Bassia* (*Kochia*) *saxicola* (Guss.) A. J. Scott
- * *Salicornia veneta* Pignatti & Lausi

CISTACEAE

- Cistus palhinhae* Ingram
- Halimium verticillatum* (Brot.) Sennen
- Helianthemum alypoides* Losa & Rivas Goday
- Helianthemum caput-felis* Boiss.
- * *Tuberaria major* (Willk.) Pinto da Silva & Rozeira

COMPOSITAE

- * *Anthemis glaberrima* (Rech. f.) Greuter
- Artemisia campestris* L. subsp. *bottnica* A. N. Lundström ex Kindb.
- * *Artemisia granatensis* Boiss.
- * *Artemisia laciniata* Willd.
- Artemisia oelandica* (Besser) Komaror
- * *Artemisia pancicii* (Janka) Ronn.
- * *Aster pyrenaicus* Desf. ex DC
- * *Aster sorrentinii* (Tod) Lojac.
- * *Carduus myriacanthus* Salzm. ex DC.
- * *Centaurea alba* L. subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal

- * *Centaurea alba* L. subsp. *princeps* (Boiss. & Heldr.) Gugler
- * *Centaurea attica* Nyman subsp. *megarensis* (Halacsy & Hayek) Dostal
- * *Centaurea balearica* J. D. Rodriguez
- * *Centaurea borjae* Valdes-Berm. & Rivas Goday
- * *Centaurea citricolor* Font Quer
- Centaurea corymbosa* Pourret
- Centaurea gadorensis* G. Blanca
- * *Centaurea horrida* Badaro
- * *Centaurea kalambakensis* Freyn & Sint.
- Centaurea kartschiana* Scop.
- * *Centaurea lactiflora* Halacsy
- Centaurea micrantha* Hoffmanns. & Link subsp. *herminii* (Rouy) Dostál
- * *Centaurea niederi* Heldr.
- * *Centaurea peucedanifolia* Boiss. & Orph.
- * *Centaurea pinnata* Pau
- Centaurea pulvinata* (G. Blanca) G. Blanca
- Centaurea rothmalerana* (Arènes) Dostál
- Centaurea vicentina* Mariz
- * *Crepis crocifolia* Boiss. & Heldr.
- Crepis granatensis* (Willk.) B. Blanca & M. Cueto
- Crepis tectorum* L. subsp. *nigrescens*
- Erigeron frigidus* Boiss. ex DC.
- Hymenostemma pseudanthemis* (Kunze) Willd.
- * *Jurinea cyanooides* (L.) Reichenb.
- * *Jurinea fontqueri* Cuatrec.
- * *Lamyropsis microcephala* (Moris) Dittrich & Greuter
- Leontodon microcephalus* (Boiss. ex DC.) Boiss.
- Leontodon boryi* Boiss.
- * *Leontodon siculus* (Guss.) Finch & Sell
- Leuzea longifolia* Hoffmanns. & Link
- Ligularia sibirica* (L.) Cass.
- Santolina impressa* Hoffmanns. & Link
- Santolina semidentata* Hoffmanns. & Link
- * *Senecio elodes* Boiss. ex DC.
- Senecio jacobea* L. subsp. *gotlandicus* (Neuman) Sterner
- Senecio nevadensis* Boiss. & Reuter

CONVOLVULACEAE

- * *Convolvulus argyrotamnus* Greuter
- * *Gonvolvulus fernandesii* Pinto da Silva & Teles

CRUCIFERAE

- Alyssum pyrenaicum* Lapeyr.
- Arabis sadina* (Samp.) P. Cout.
- * *Biscutella neustriaca* Bonnet
- Biscutella vicentina* (Samp.) Rothm.
- Boleum asperum* (Pers.) Desvaux
- Brassica glabrescens* Poldini
- Brassica insularis* Moris
- * *Brassica macrocarpa* Guss.
- Braya linearis* Rouy
- * *Coincya rupestris* Rouy
- * *Coronopus navasii* Pau
- Diplotaxis ibicensis* (Paul) Gomez-Campo
- * *Diplotaxis siettiana* Maire
- Diplotaxis vicentina* (P. Cout.) Rothm.
- Draba cacuminum* Elis Ekman
- Draba cinerea* Adams
- Erucastrum palustre* (Pirone) Vis.
- * *Iberis arbuscula* Runemark
- Iberis procumbens* Lange subsp. *microcarpa* Franco & Pinto da Silva
- * *Jonopsidium acaule* (Desf.) Reichenb.
- Jonopsidium savianum* (Caruel) Ball ex Arcang.
- Rhynchosinapis erucastrum* (L.) Dandy ex Clapham subsp. *cintrana* (Coutinho) Franco & P. Silva [*Coincya cintrana* (P. Cout.) Pinto da Silva]
- Sisymbrium cavanillesianum* Valdes & Castroviejo
- Sisymbrium supinum* L.

CYPERACEAE

- Carex holostoma* Drejer
- * *Carex panormitana* Guss.
- Eleocharis carniolica* Koch

DIOSCOREACEAE

- * *Borderea chouardii* (Gaussen) Heslot

DROSERACEAE

- Aldrovanda vesiculosa* L.

EUPHORBIACEAE

- * *Euphorbia margalidiana* Kuhbier & Lewejohann
- Euphorbia transtagana* Boiss.

GENTIANACEAE

- * *Centaurium rigualii* Esteve
- * *Centaurium somedanum* Lainz
- Gentiana ligustica* R. de Vilm. & Chopinet
- Gentianella anglica* (Pugsley) E. F. Warburg

GERANIACEAE

- * *Erodium astragaloides* Boiss. & Reuter
- Erodium paularense* Fernandez-Gonzalez & Izco
- * *Erodium rupicola* Boiss.

GLOBULARIACEAE

- * *Globularia stygia* Orph. ex Boiss.

GRAMINEAE

- Arctagrostis latifolia* (R. Br.) Griseb.
- Arctophila fulva* (Trin.) N. J. Anderson
- Avenula hackelii* (Henriq.) Holub
- Bromus grossus* Desf. ex DC.
- Calamagrostis chalybaea* (Laest.) Fries
- Cinna latifolia* (Trev.) Griseb.
- Coleanthus subtilis* (Tratt.) Seidl
- Festuca brigantina* (Markgr.-Dannenb.) Markgr.-Dannenb.
- Festuca duriotagana* Franco & R. Afonso
- Festuca elegans* Boiss.
- Festuca henriquesii* Hack.
- Festuca summilusitanica* Franco & R. Afonso
- Gaudinia hispanica* Stace & Tutin
- Holcus setiglumis* Boiss. & Reuter subsp. *duriensis* Pinto da Silva
- Micropyropsis tuberosa* Romero — Zarco & Cabezudo
- Pseudarrhenatherum pallens* (Link) J. Holub
- Puccinellia phryganodes* (Trin.) Scribner + Merr.
- Puccinellia pungens* (Pau) Paunero
- * *Stipa austroitalica* Martinovsky
- * *Stipa bavarica* Martinovsky & H. Scholz
- * *Stipa styriaca* Martinovsky
- * *Stipa veneta* Moraldo
- Trisetum subalpestre* (Hartman) Neuman

GROSSULARIACEAE

- * *Ribes sardoum* Martelli

HIPURIDACEAE

- Hippuris tetrphylla* L. Fil.

HYPERICACEAE

- * *Hypericum aciferum* (Greuter) N. K. B. Robson

JUNCEAE

- Juncus valvatus* Link
- Luzula arctica* Blytt

LABIATAE

- Dracocephalum austriacum* L.
 * *Micromeria taygetea* P. H. Davis
Nepeta dirphyia (Boiss.) Heldr. ex Halacsy
 * *Nepeta sphaciotica* P. H. Davis
Origanum dictamnus L.
Sideritis incana subsp. *glauca* (Cav.) Malagarriga
Sideritis javalambrensis Pau
Sideritis serrata Cav. ex Lag.
Teucrium lepicephalum Pau
Teucrium turredanum Losa & Rivas Goday
 * *Thymus camphoratus* Hoffmanns. & Link
Thymus carnosus Boiss.
 * *Thymus lotocephalus* G. López & R. Morales (*Thymus cephalotos* L.)

LEGUMINOSAE

- Anthyllis hystrix* Cardona, Contandr. & E. Sierra
 * *Astragalus algarbiensis* Coss. ex Bunge
 * *Astragalus aquilanus* Anzalone
Astragalus centralpinus Braun-Blanquet
 * *Astragalus maritimus* Moris
Astragalus tremolsianus Pau
 * *Astragalus verrucosus* Moris
 * *Cytisus aeolicus* Guss. ex Lindl.
Genista dorycnifolia Font Quer
Genista holopetala (Fleischm. ex Koch) Baldacci
Melilotus segetalis (Brot.) Ser. subsp. *fallax* Franco
 * *Ononis hackelii* Lange
Trifolium saxatile All.
 * *Vicia bifoliolata* J. D. Rodriguez

LENTIBULARIACEAE

- Pinguicula nevadensis* (Lindb.) Casper

LILIACEAE

- Allium grosii* Font Quer
 * *Androcymbium rechingeri* Greuter
 * *Asphodelus bento-rainhae* P. Silva
Hyacinthoides vicentina (Hoffmans. & Link) Rothm.
 * *Muscari gussonei* (Parl.) Tod.

LINACEAE

- * *Linum muelleri* Moris (*Linum maritimum muelleri*)

LYTHRACEAE

- * *Lythrum flexuosum* Lag.

MALVACEAE

- Kosteletzkya pentacarpos* (L.) Ledeb.

NAJADACEAE

- Najas flexilis* (Willd.) Rostk. & W. L. Schmidt
Najas tenuissima (A. Braun) Magnus

ORCHIDACEAE

- Calypso bulbosa* L.
 * *Cephalanthera cucullata* Boiss. & Heldr.
Cypripedium calceolus L.
Gymnigritella runei Teppner & Klein
Liparis loeselii (L.) Rich.
 * *Ophrys lunulata* Parl.
Platanthera obtusata (Pursh) subsp. *oligantha* (Turez.) Hulten

PAEONIACEAE

- Paeonia cambessedesii* (Willk.) Willk.
Paeonia parnassica Tzanoudakis
Paeonia clusii F. C. Stern subsp. *rhodia* (Stearn) Tzanoudakis

PALMAE

- Phoenix theophrasti* Greuter

PAPAVERACEAE

- Corydalis gotlandica* Lidén
Papaver laestadianum (Nordh.) Nordh.
Papaver radicum Rottb. subsp. *hyperboreum* Nordh.

PLANTAGINACEAE

- Plantago algarbiensis* Sampaio (*Plantago bracteosa* (Willk.) G. Sampaio)
Plantago almogravensis Franco

PLUMBAGINACEAE

- Armeria berlengensis* Daveau
* *Armeria helodes* Martini & Pold
Armeria neglecta Girard
Armeria pseudarmeria (Murray) Mansfeld
* *Armeria rouyana* Daveau
Armeria soleirolii (Duby) Godron
Armeria velutina Welw. ex Boiss. & Reuter
Limonium dodartii (Girard) O. Kuntze subsp. *lusitanicum* (Daveau) Franco
* *Limonium insulare* (Beg. & Landi) Arrig. & Diana
Limonium lanceolatum (Hoffmans. & Link) Franco
Limonium multiflorum Erben
* *Limonium pseudolaetum* Arrig. & Diana
* *Limonium strictissimum* (Salzmann) Arrig.

POLYGONACEAE

- Persicaria foliosa* (H. Lindb.) Kitag.
Polygonum praelongum Coode & Cullen
Rumex rupestris Le Gall

PRIMULACEAE

- Androsace mathildae* Levier
Androsace pyrenaica Lam.
* *Primula apennina* Widmer
Primula nutans Georgi
Primula palinuri Petagna
Primula scandinavica Bruun
Soldanella villosa Darracq.

RANUNCULACEAE

- * *Aconitum corsicum* Gayer (*Aconitum napellus* subsp. *corsicum*)
Adonis distorta Ten.
Aquilegia bertolonii Schott
Aquilegia kitaibelii Schott
* *Aquilegia pyrenaica* D. C. subsp. *cazorlensis* (Heywood) Galiano
* *Consolida samia* P. H. Davis
Pulsatilla patens (L.) Miller
Pulsatilla vulgaris Hill. subsp. *gotlandica* (Johanss.) Zaemelis & Paegle
Ranunculus lapponicus L.
* *Ranunculus weyleri* Mares

RESEDACEAE

- * *Reseda decursiva* Forssk.

ROSACEAE

- Agrimonia pilosa* Ledebour
Potentilla delphinensis Gren. & Godron
Sorbus teodori Liljefors

RUBIACEAE

- * *Galium litorale* Guss.
- * *Galium viridiflorum* Boiss. & Reuter

SALICACEAE

- Salix salvifolia* Brot. subsp. *australis* Franco

SANTALACEAE

- Thesium ebracteatum* Hayne

SAXIFRAGACEAE

- Saxifraga berica* (Beguinot) D. A. Webb
- Saxifraga florulenta* Moretti
- Saxifraga hirculus* L.
- Saxifraga osloënsis* Knaben
- Saxifraga tombeanensis* Boiss. ex Engl.

SCROPHULARIACEAE

- Antirrhinum charidemi* Lange
- Chaenorrhinum serpyllifolium* (Lange) Lange
subsp. *lusitanicum* R. Fernandes
- * *Euphrasia genargentea* (Feoli) Diana
- Euphrasia marchesettii* Wettst. ex Marches.
- Linaria algarviana* Chav.
- Linaria coutinhoi* Valdés
- * *Linaria ficvalhoana* Rouy
- Linaria flava* (Poiret) Desf.
- * *Linaria hellenica* Turrill
- * *Linaria ricardoi* Cout.
- * *Linaria tursica* B. Valdes & Cabezudo
- Linaria tonzigii* Lona
- Odontites granatensis* Boiss.
- Verbascum litigiosum* Samp.
- Veronica micrantha* Hoffmanns. & Link
- * *Veronica oetaea* L.-A. Gustavsson

SOLANACEAE

- * *Atropa baetica* Willk.

THYMELAEACEAE

- Daphne petraea* Leybold
- * *Daphne rodriguezii* Texidor

ULMACEAE

- Zelkova abelicea* (Lam.) Boiss.

UMBELLIFERAE

- * *Angelica heterocarpa* Lloyd
- Angelica palustris* (Besser) Hoffm.
- * *Apium bermejoi* Llorens
- Apium repens* (Jacq.) Lag.
- Athamanta cortiana* Ferrarini
- * *Bupleurum capillare* Boiss. & Heldr.
- * *Bupleurum kakiskalae* Greuter
- Eryngium alpinum* L.
- * *Eryngium viviparum* Gay
- * *Laserpitium longiradium* Boiss.
- * *Naufraga balearica* Constans & Cannon
- * *Oenanthe conioides* Lange
- Petagnia saniculifolia* Guss.
- Rouya polygama* (Desf.) Coincy
- * *Seseli intricatum* Boiss.
- Thorella verticillatinundata* (Thore) Briq.

VALERIANACEAE

- Centranthus trinervis* (Viv.) Beguinot

VIOLACEAE

- * *Viola hispida* Lam.
- Viola jaubertiana* Mares & Vigineix
- Viola rupestris* F. W. Schmidt subsp. *relicta* Jalas

Alamad taimed

BRYOPHYTA

- Bruchia vogesiaca* Schwaegr. (o)
- Bryhnia novae-angliae* (Sull & Lesq.) (o)
- * *Bryoerythrophyllum campylocarpum* (C. Müll.) Crum. (*Bryoerythrophyllum machadoanum* (Sergio) M. O. Hill) (o)
- Buxbaumia viridis* (Moug.) Moug. & Nestl. (o)
- Cephalozia macounii* (Aust.) Aust. (o)
- Cynodontium suecicum* (H. Arn. & C. Jens.) I. Hag. (o)
- Dichelyma capillaceum* (Dicks) Myr. (o)
- Dicranum viride* (Sull. & Lesq.) Lindb. (o)
- Distichophyllum carinatum* Dix. & Nich. (o)
- Drepanocladus* (*Hamatocaulis*) *vernicosus* (Mitt.) Warnst. (o)
- Encalypta mutica* (L. Hagen) (o)
- Hamatocaulis lapponicus* (Norrl.) (o)
- Herzogiella turfacea* (Lindb.) I. Wats. (o)
- Hygrohypnum montanum* (Lindb.) Broth. (o)
- Jungermannia handelii* (Schiffn.) Amak. (o)
- Mannia triandra* (Scop.) (o)
- * *Marsupella profunda* Lindb. (o)
- Meesia longiseta* Hedw. (o)
- Nothothylas orbicularis* (Schwein.) Sull. (o)
- Orthothecium lapponicum* (Schimp.) C. Hartm. (o)
- Orthotrichum rogeri* Brid. (o)
- Petalophyllum ralfsii* (Wils.) Nees & Gott. (o)
- Plagiomnium drummondii* (Bruch & Schimp.) T. Kop. (o)
- Riccia breidleri* Jur. (o)
- Riella helicophylla* (Bory & Mont.) Mont. (o)
- Scapania massolongi* (K. Müll.) K. Müll. (o)
- Sphagnum pylaisii* Brid. (o)
- Tayloria rudolphiana* (Garov) B. & (o)
- Tortella rigens* (N. Alberts) (o)

MAKARONEESIA LIIGID

PTERIDOPHYTA

HYMENOPHYLLACEAE

- Hymenophyllum maderensis* Gibby & Lovis

DRYOPTERIDACEAE

- * *Polystichum drepanum* (Sw.) C. Presl.

ISOETACEAE

- Isoetes azorica* Durieu & Paiva ex Milde

MARSILEACEAE

- * *Marsilea azorica* Launert & Paiva

ANGIOSPERMAE

ASCLEPIADACEAE

- Caralluma burchardii* N. E. Brown
- * *Ceropegia chrysantha* Svent.

BORAGINACEAE

- Echium candicans* L. fil.
- * *Echium gentianoides* Webb & Coincy
- Myosotis azorica* H. C. Watson
- Myosotis maritima* Hochst. in Seub.

CAMPANULACEAE

- * *Azorina vidalii* (H. C. Watson) Feer
- Musschia aurea* (L. f.) DC.
- * *Musschia wollastonii* Lowe

CAPRIFOLIACEAE

- * *Sambucus palmensis* Link

CARYOPHYLLACEAE

- Spergularia azorica* (Kindb.) Lebel

CELASTRACEAE

- Maytenus umbellata* (R. Br.) Mabb.

CHENOPODIACEAE

- Beta patula* Ait.

CISTACEAE

- Cistus chinamadensis* Banares & Romero
- * *Helianthemum bystropogophyllum* Svent.

COMPOSITAE

- Andryala crithmifolia* Ait.
- * *Argyranthemum lidii* Humphries
- Argyranthemum thalassophyllum* (Svent.) Hump.
- Argyranthemum winterii* (Svent.) Humphries
- * *Atractylis arbuscula* Svent. & Michaelis
- Atractylis preauxiana* Schultz.
- Calendula maderensis* DC.
- Cheirolophus duranii* (Burchard) Holub
- Cheirolophus ghomerytus* (Svent.) Holub
- Cheirolophus junonianus* (Svent.) Holub
- Cheirolophus massonianus* (Lowe) Hansen & Sund.
- Cirsium latifolium* Lowe
- Helichrysum gossypinum* Webb
- Helichrysum monogynum* Burt & Sund.
- Hypochoeris oligocephala* (Svent. & Bramw.) Lack
- * *Lactuca watsodniana* Trel.
- * *Onopordum nogalesii* Svent.
- * *Onopordum carduelinum* Bolle
- * *Pericallis hadrosoma* (Svent.) B. Nord
- Phagnalon benettii* Lowe
- Stemmacantha cynaroides* (Chr. Son. in Buch) Ditt
- Sventenia bupleuroides* Font Quer
- * *Tanacetum ptarmiciflorum* Webb & Berth

CONVOLVULACEAE

- * *Convolvulus caput-medusae* Lowe
- * *Convolvulus lopez-socasii* Svent.
- * *Convolvulus massonii* A. Dietr.

CRASSULACEAE

- Aeonium gomeraense* Praeger
- Aeonium saundersii* Bolle
- Aichryson dumosum* (Lowe) Praeg.
- Monanthes wildpretii* Banares & Scholz
- Sedum brissemoretii* Raymond-Hamet

CRUCIFERAE

- * *Crambe arborea* Webb ex Christ
- Crambe laevigata* DC. ex Christ
- * *Crambe sventenii* R. Petters ex Bramwell & Sund.
- * *Parolinia schizogynoides* Svent.
- Sinapidendron rupestre* (Ait.) Lowe

CYPERACEAE

- Carex malato-belizii* Raymond

DIPSACACEAE

Scabiosa nitens Roemer & J. A. Schultes

ERICACEAE

Erica scoparia L. subsp. *azorica* (Hochst.) D. A. Webb

EUPHORBIACEAE

* *Euphorbia handiensis* Burchard
Euphorbia lambii Svent.
Euphorbia stygiana H. C. Watson

GERANIACEAE

* *Geranium maderense* P. F. Yeo

GRAMINEAE

Deschampsia maderensis (Haeck. & Born.) Buschm.
Phalaris maderensis (Menezes) Menezes

GLOBULARIACEAE

* *Globularia ascanii* D. Bramwell & Kunkel
* *Globularia sarcophylla* Svent.

LABIATAE

* *Sideritis cystosiphon* Svent.
* *Sideritis discolor* (Webb ex de Noe) Bolle
Sideritis infernalis Bolle
Sideritis marmorea Bolle
Teucrium abutiloides L'Hér.
Teucrium betonicum L'Hér.

LEGUMINOSAE

* *Anagyris latifolia* Brouss. ex Willd.
Anthyllis lemanningiana Lowe
* *Dorycnium spectabile* Webb & Berthel
* *Lotus azoricus* P. W. Ball
Lotus callis-viridis D. Bramwell & D. H. Davis
* *Lotus kunkelii* (E. Chueca) D. Bramwell & al.
* *Teline rosmarinifolia* Webb & Berthel.
* *Teline salsoloides* Arco & Acebes.
Vicia denmesiana H. C. Watson

LILLIACEAE

* *Androcymbium psammophilum* Svent.
Scilla maderensis Menezes
Semele maderensis Costa

LORANTHACEAE

Arceuthobium azoricum Wiens & Hawksw.

MYRICACEAE

* *Myrica rivis-martinezii* Santos.

OLEACEAE

Jasminum azoricum L.
Picconia azorica (Tutin) Knobl.

ORCHIDACEAE

Goodyera macrophylla Lowe

PITTOSPORACEAE

* *Pittosporum coriaceum* Dryand. ex. Ait.

PLANTAGINACEAE

Plantago malato-belizii Lawalree

PLUMBAGINACEAE

* *Limonium arborescens* (Brouss.) Kuntze
Limonium dendroides Svent.
* *Limonium spectabile* (Svent.) Kunkel & Sunding
* *Limonium sventenii* Santos & Fernandez Galvan

POLYGONACEAE

Rumex azoricus Rech. fil.

RHAMNACEAE

Frangula azorica Tutin

ROSACEAE

* *Bencomia brachystachya* Svent.
Bencomia sphaerocarpa Svent.
 * *Chamaemeles coriacea* Lindl.
Dendriopoterium pulidoi Svent.
Marcetella maderensis (Born.) Svent.
Prunus lusitanica L. subsp. *azorica* (Mouillef.) Franco
Sorbus maderensis (Lowe) Dode

SANTALACEAE

Kunkeliella subsucculenta Kammer

SCROPHULARIACEAE

* *Euphrasia azorica* H. C. Watson
Euphrasia grandiflora Hochst. in Seub.
 * *Isoplexis chalcantha* Svent. & O'Shanahan
Isoplexis isabelliana (Webb & Berthel.) Masferrer
Odontites holliana (Lowe) Benth.
Sibthorpia peregrina L.

SOLANACEAE

* *Solanum lidii* Sunding

UMBELLIFERAE

Ammi trifoliatum (H. C. Watson) Trelease
Bupleurum handiense (Bolle) Kunkel
Chaerophyllum azoricum Trelease
Ferula latipinna Santos
Melanoselinum decipiens (Schrader & Wendl.) Hoffm.
Monizia edulis Lowe
Oenanthe divaricata (R. Br.) Mabb.
Sanicula azorica Guthnick ex Seub.

VIOLACEAE

Viola paradoxa Lowe

Alamad taimed

BRYOPHYTA

* *Echinodium spinosum* (Mitt.) Jur. (o)
 * *Thamnobryum fernandesii* Sergio (o)"

(¹) "Interpretation manual of European Union habitats, version EUR 15", vastu võtnud elupaikade komitee 25. aprillil 1996, Euroopa Komisjon, DG XI."